

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Tél a tavaszban.

Kelet felől békehireket hozott a tavaszi szél, de nyugat felől megint vérpára üli meg a levegőt. A békét ígérő tavasz, a háboru telével viaskodik. És sajnos, havazik: a háboru elnémitja a béke még mindig gyöngé hangját.

Három év alatt sok mindent temettünk el, sok hiedelmet és együgyűséget. Mindig az volt a kérdés, mi dönti el a háborut. Az első hetekben azt hittük, hogy egy parázs összecsapás, a szurony éle, vagy az ágyu. Később úgy olvastuk, hogy a háboru tulajdonképpen a vizen oldódik meg. Elméletek kaptak szárnyra, hogy a küzdelem sulypontja északon van, illetve délen, keleten, illetve nyugaton. Sokan hittek a területek hódításában, a hatalmas elfoglalt városokban, melyeket a hadseregek a győzelem koronájába illesztettek, briliánsul. Mások úgy vélekedtek, hogy a háboru nem fejeződik be önmaga által, ezt a szörnyet csak valami földöntúli hatalom ronthatja le.

Jött a babonák kora. Ünnepekhez kötötték a békekötés reményét, a karácsonyhoz, a husvéthoz, egyesek a tavaszhoz, illetve az őszhez. Ez se vált be. Az évszakok ősi rend szerint váltakoztak, az élet is ment a maga mesgyéjén, lámpákat gyújtottak és

oltottak, az emberek felöltöztek és levetköztek, nyugodtan, akár csak a békében, a háboru pedig tovább tart. Sokáig reménykedett az ellenség, hogy kiéheztet bennünket, hogy elfogy a cipőnk, a ruhánk, a rezünk, a lőporunk, az emberünk, nem lesz katonánk. Van mindenünk. Utoljára jött az orosz forradalom. Itt föllelegzettünk és azt hittük, hogy a forradalom más, mint a háboru. Ma már okosabbak vagyunk. Tudjuk, hogy ezt a forradalmat nem a háboru ellen csinálták...

Aki a mostani vajudó zürzavaros állapotban nézi a világot, az kénytelen bevallani, hogy ismét tájékozatlanok vagyunk, a jövődőt illetően csak annyit jósolhatunk, mint évekkal ezelőtt, mióta az orosz forradalom is beleszólt a világtörténelembe, legföljebb tapasztalatokkal, csaiódásokkal gazdagítottunk.

Aggódva vesszük kezünkbe az ujságokat és kérdezzük: meddig tart még a háboru? Minden hirben erre keresünk választ, minden jelentést ebből a szempontból olvasunk. Ó jaj: tél van a tavaszban. A háboru végét nem jelenti az orosz forradalom.

Nem, a háboru másutt dől el. Hogy hol, az megint a jövő titka, a közeljövőé-e, vagy a messze jövőé, nem tudjuk. Csak az bizonyos, hogy a háboru él és van, jobban él, mint

maga az élet és inkább van, mint mi emberek, csökönyös, néma, rejtélyes, a gölem, az agyag a megsemmíthetetlen semmi életét éli. Olykor csalóka jelek mutatkoznak, hogy befejeződik. Ezek azonban a háboru délibábjai...

Nem tudunk hinni már semmi ugynevezett „döntő” eseményben. Eddig legalább soha sem történtek igazán döntő dolgok, melyek a háborut akár egész jóra, vagy akár egész rosszra fordították volna, különben régen befejeződik, három év óta, minden világtörténelmi tény, mintha összeesküdött volna a béke ellen, mintha minden esély a háborut szolgáltná, azon igyekezne, hogy ez a szükséges valami valahogy meg ne szűnjék. Bármit mondanak, a háboru ma is nyílik, virágzik és rózsállik, mint egy nyílt seb... A háboru tart és a világ napról-napra sodródik céltalan célja felé...

Mégis minden felé a világon a szocialistáktól várják a béke megvalósítását. Áhítatos figyelemmel kísérik minden lépésüket, s imádkoznak, nagyon sokan imádkoznak most azért, hogy a szocializmus győzzön: a béke győzzön.

És ki tudja, hogy mikor, hol ér véget a harc? Tavaszkor, nyáron, őszkor vagy télen? Ünnepen, vagy hétköznapon? Bármikor legyen is, mindenesetre az egész földön *ünnepp lesz a béke napja.*

A román fronton.

(6. folytatás.)

De a Szaharán is vannak oázisok. És minél fárasztóbb a vándor útja a sivatagban, annál jobban esik utána az üdülés az oázison. A harctér is ilyen. Ott sem folytonos borzalomból áll az ember élete. Néhány nap még megismélték ezt az ágyuzást s azután elcsendesült minden. Elővehettük régebbi szórakozásainkat.

Két önkéntes (az egyike tapolczai), kikt a faluban a századirodákban voltak ideiglenesen alkalmazva, meglehetősen tudtak hegedülni. Egyik tisztünk pedig egy grammofont szerzett. Estéknél, mikor csend honolt a fronton, ezek az urak hangversenyeket rögtönöztek. Lenn a faluban játszottak, mi pedig a telefonon át, fön a hegyen hallgattuk. Sorra kerültek a tiszturak nótái.

„Csak egy kislány van a világon...”

„Odalenn a szerb határon...”

Minden nóta egy szép történet, kedves emlék, aminek hatása alatt lelkünk visszaszáll a multba, megittasul az érzésektől, elfelejtjük a jelent és újabb reménységgel tekintünk a jövő elé. A darab végeztével felhangzott a taps és ilyen mondásokat lehetett hallani:

- Hé cigány, az én nótámat is!
- Még tiz litert a javából!
- Budapest, Budapest, fáj a szívem utánad!
- Hej, ha majd Bukarestben...! Ugy hallottam, hogy ott vendéglők, kávéházak is vannak.

És megindult az eszmecsere, a mese, a vicc. Némelykor a kártyát vagy a sakkot is elővettük. Így mulatgattunk sokszor a késő hajnali órákig. Akárhányszor maga a jó, öreg alezredes ur is részt vett szórakozásainkban.

Mint az eddigiekből is kivehető, tisztjeink olyanok voltak, kik nem resteltek velünk szolgálaton kívül is szóba állani, elbeszélgetni, sőt trefázni vagy játszani sem. Megtudták a közlegényben is becsülni az embert, ha arra egyébként érdemesnek mutatkozott. Jóban, rosszban iparkodtak velünk osztzkodni. Igazi bajtársainknak tekintettek bennünket.

Egyik igen kedvelt tisztünk pl. sohasem mondotta ki a „baka” szót anélkül, hogy hozzá ne tette volna ezt: „ur”. És ezt nem gunyból vagy viccből, hanem a legkomolyabban tette. Ugyanezen tisztnek szokása volt minden beszédét azzal végezni, hogy „Eljen a béke!” S megkövetelte embereitől is, hogy beszédeiket ők is mindig ezzel a mondattal végezzék. Ha valamelyik bakának kellemtelensége volt valakivel, csak hozzáfordult és ő megvédelmezte. De többszörösen megtörtént az is, hogy annak, aki jó viccet tudott mondani, nekiadta tisztí mená-zsijának felét.

Ilyenek voltak a többi tiszték is. Mint a szülők a családban, úgy viselkedtek ők velünk szemben. Szerette is őket a legénység. Bizalommal viseltetett irántunk a legkomolyabb időben is.

Csupán az igen magasrangú tisztektől tartottak. Vészmadaraknak tekintették őket. Mert tapasztalatból jól tudták, hogy ahol

azok egyszer megjelennek, onnan előre vagy hátra, de rövidesen mozdulni kell.

Egy alkalommal is hire érkezett, hogy egy hadosztályparancsnok akarja nálunk a frontot megtekinteni. Nagy aggodalom támadt e hirre a bakák között. Sajnálták volna több heti keserves munkájuk színhelyét elhagyni. De hát mit tegyenek? Hogyan háriítsák el a közelgő veszedelmet?

Egy szakaszvezetőnek végre jó ötlete támadt.

— Ha csak azt akarjátok, hogy hozzánk föl ne jöhessen, azt könnyen elérhetjük. Avizáljátok csak meg, hogy mikor akar a hegynek elindulni! A többit bízzátok rám!

Ugy is lett. Mikor az exellenciás ur a zászlóalparancsnokságtól elindult, hogy a hegyre föl másszon, a tetőn olyan parázs lövöldözés keletkezett, hogy szinte zugott bele az erdő. Tábornok ur meglepődve kérdezte a tiszteket:

— Mi az? Csak nem akarnak a románok támadni?

Ők persze nem tudtak határozott választ adni. Azt azonban megmondták, mint ahogy igaz is volt, hogy a románok néhány nap óta igen nyugtalanul viselkedtek.

Több sem kellett a tábornok urnak. Mindjárt a lovát kérte és sietve visszavonult kíséretével.

De sorsát senki el nem kerülheti. Egyszer mégis csak beütött a ménkö.

Ez úgy történt. Hirét vettük, hogy egy német tábornok, egy igen híres stratégia tartózkodik a közelfékvő fürdőhelyen. Ez az ur

Repülőharc a „Karszt“-on.

Olasz harctér, 1917 április 13.

Gyönyörű szép napfényes idő köszöntött ránk ma. A sok eső után biz' jól esett. Jókedvvel, dallal az ajkunkon ébredtünk. Éreztük, hogy a mai nap valami újabb diadalt hoz fegyvereinknek s tényleg!

Ez a diadal, ez a győzelem kétszeres örömmel tölt el bennünket. Kétszeres örömmel, mert a leggyűlöltebb, a legalávalóbb, a legálmokabb ellenségünknek okoztunk kárt!

Elmondom hát szép sorjában, bár nehéz most tárgyilagosságnak lenni, mert még most is mámorosak vagyunk az örömtől.

Délelőttünként rendszerint a mi repülőink járnak s a mi tüzeink lönek, mert a nap a „digó“ szemébe süt s ők vannak jobban megvilágítva, míg délután rendszeren a „taliánok“ működnek. Ma is már korán reggel elindultak „madaraink“, hogy megnézzék és hirt hozzanak onnan — túlról. S dacára a shrapnell-esőnek, sértetlenül tértek vissza, bár — mondom — ész nélkül lőtték őket.

Délután jöttek a „digók“. Ők már csoportosan jönnek. Egy-egy nagy páncélos gépet 3—4 kis harci gép kísér. Ezeknek a védelme alatt végzi megfigyeléseit a nagy gép s ezek a kis gépek veszik fel a harcot a mi repülőinkkel. Rendkívül ügyesen és gyorsan mozognak, úgy, hogy repülőinknek biz' sokszor ki kell térni, hisz nem vehetik fel az egyenlőtlen harcot. Bár így is megtörténik, hogy egy-egy repülőnk mégis kőzjük lő.

Várják, lesik a pillanatot, hogy a talián egyszer jöjjön magányosan! Sokszor órák-hosszat kering egy-egy gép a levegőben, de biz' ritkán jön alkalmas pillanat! De nem hiába mondja a közmondás: „a türelem rózsát terem!“ S úgy négy óra felé gögősen, lanyhán, mint a keselyű, alaitomosan egyedül merészkedik vonalaink mögé egy nagy gép. Ime, hát itt a türelem rózsája! Csak le kell szakítani ügyesen, magyar kitartással és bátorsággal! S ezek egyike sem hiányzik a felhők között leső gépünk pilótáiban!

S miközben a „digó“ kémlelődik, valószínű fényképezik, mint a sas csap le rá a mienk! Oldalába kerül és géppuskázza. — S a gyáva talián, nem meri felvenni az egyenlő küzdelmet, menekülni akar! De már késő! Vagy a gépnek van baja, vagy a pilóta sebesülhetett meg, mert lassan

befejezván üdülését, nagyon kíváncsi lett arra, hogy miként viselkednek a magyar katonák a fronton.

Ha csak ennyit akar, — gondoltuk — akkor igen szívesen rendelkezésére állunk. Hisz mi is kíváncsiak vagyunk a német tábornokra. És nem is tekinthetnénk magunkat igaz magyaroknak, ha a vendéget nem szívesen látnánk. Följöhetett békességben. Nem zavarta semmi.

Melegen sütött a nap. A kövér német ur alig győzte magáról törölgetni az izzadságot. Meg is jegyezte:

— Es ist heute schrecklich heiss.

Azután körülnézett. Néhányszor végig-mérté tekintetével a frontot. Közben valamit magyarázott a tiszteknek. Mi ezt már nem értettük, mert közben ők tovább vonultak. Csupán a kísérő jelekből következtettük, hogy itt valami nagyszabású akció megbeszélése, valami igen fontos tanácskozás folyik. De már hiába volt minden, nem segíthettünk rajta. Amit egy ily nagy ur kimond, azt megváltoztatni nem lehet. Az már bevégeztett tény.

Mikor a tábornok ur egy negyedóra mulva visszament, megtudtunk mindent. Egészen jól sejtettünk. Másnap a Brigádkommandó a szemben levő megerősített magaslat ellen általános támadást rendelt el.

Jani Károly

* * *

ereszkedik lefelé és az előbb még „gögős madár“ megalázva zuhan a földre. — Így járt az „áruló.“

Mi nem egy színjátéknak tapsolunk és az örömtől kipirosodott arccal mutatjuk egymásnak és a harcnak már rég vége, de mi még mindig csak állunk, várunk, nem tudunk betelni a látottakkal!

Azért hát ha Amerika hadat üzent is, s ha az egész világ ellenünk jön is, nem kell félni! Mint a magyar gép a levegőben, úgy a magyar honvéd, a magyar baka majd a földön is megállja a helyét! Magyar katonák ércfala állja útját a „hitzegőnek!“ S ha a pokolnak minden borzalma nyílik is meg a most közeledő utolsó összetűzésnél, ne féljenek, mi megálljuk a helyünket! Ne rettegjenek, a győzelem nem lehet kétséges! A mi kitartásunk meg fogja hozni a végső győzelmet és a mindnyájunk által várva-várt dicsőséges békét!

Schwarz Henrik
hadnagy.

A posta.

A posta jó elhelyezése foglalkoztat mostanában minket, tapolczaiakat. A jó elhelyezés érdekében van szándékom néhány gondolatot közölni, hogy így az újságban megindított „megbeszélés“ eredménnyel is járjon.

Jó elhelyezést említettem, ezt kívánunk mindannyian, kiknek a postához valami kis közünk van. Ugyanis mi vagyunk a közönség. Már régen úgy alakultak a viszonyok Tapolczán, hogy azt kellett gyakran mondanunk: „nem a közönség van a postáért, hanem a posta a közönségért“. Azt hiszem, nem volt igazunk, mert olyanformán van, hogy a közönség van a postáért.

A közönség nagy agitációjával sikerült a postát lehozni a város egyik végéről oda, ahol most van. És most a közönség ellen akarják megint a város másik végére kitenni. Ezt nem engedhetjük, mi a közönség, kik a postáért vagyunk, ezt meg kell akadályoznunk azzal, hogy *alkalmas* helyet kínálunk a postának. Igaz, hogy amelyik fundus alkalmas volna, az szörnyű drága.

A Piriti féle házhely tényleg nagyon jó volna, mégis alkalmatlannak tartják, mert „drága“ hely, talán azért, hogy sokat kellene feltölteni az udvarból. Mindezek ellenére tényleg ez a legközpontibb hely azok között, melyek közül módunkban van választani. Említették a régi Leszner-házat is; hogy a kereskedők járulnának hozzá a vételárhoz, hogy így elég olcsóvá tennék a kincstárnak. Azt hiszem, nem tudnának annyit összehozni, hogy még mindig drága ne lenne erre a célra. Alkalmas volna még a kórház mellett az ispánház nagy telke, mely a városé és a zárószámadás szerint csak 685 koronát hozott a múlt évben. És talán ez nem is volna olyan eldugott helyen, mint ahogy az első hallásra gondoljuk. Hisz ott van a vásártéren, ahova mostanában odakerül a polgári lányiskola, meg talán egyszer a polgári fiúiskola is. A kórház szomszédságában volna és a kórházra szintén nem mondjuk, hogy „messze“ van.

Az ispánház telkén épült posta könnyen elérhető a felső városrész és a főutca lakó-sainak, jóformán bent van a főutcán, hisz az Iskola-utcán át rövid percek alatt ott vagyunk. Azután, hogy még kényelmesebben eljuthassunk oda, meg lehetne nyitani az átjárást a városháza udvarán át a kertek alá, mint ahogyan Veszprémbe is a városháza udvarán járnak át a postához. Ezzel még módot és irányt is adnánk a főutca párhuzamos utvonallal kiépülésének. Érdemes volna, azt hiszem, a község háza átjárójának megnyitásával ezt az *áldozatot* meghozni, ha már utcát, az anyagiak miatt, nyitani nem tudunk.

Az alsó városrésznek is megvan a javaslata, illetve még csak a kialakult véleménye. Ők a Dienes téren szeretnék felépíteni a postát. Igaz, itt nem volna „eldugott“ helyen s talán a telek sem kerülne sok pénzbe, hisz

a városé. Csak az a kérdés, okos dolog-e egy teret beépíteni, mikor más városok, hogy tereik legyenek, melyeket befásíthatnak, ezeket áldoznak.

Nehéz a postának „alkalmas“ helyet szerezni, mert bizony más ilyen eladó ház nincs a főutcán. És annak is, ha volna, oly olcsónak kellene lenni, hogy a kincstár erre a célra alkalmasnak találja. Igazában most a községen mulik, hogy hol legyen a postája és mondhatni, most is tényleg a közönség van a postáért.

Községi képviselő.

Szívesen közöltük e cikket, mert szívesen látjuk lapunkban ezt a megbeszélést. A postahivatalunk jó elhelyezése igazán megérdemli a nyomdafestéket, meg a közönség érdeklődését. Talán akkor, ha így alkalmas helyre tudunk rámutatni, a képviselőtestület is foglalkozni fog a mindönket élénken érdeklődéssel. Most még nem kardoskodhatunk egyik propositió mellett sem, mert például az Arany János utcájában lévő Nagy Aladár-féle ház sem volna rossz helyen és talán egy kis áldozattal, a közönség részéről, meg is lehetne szerezni.

Mégegyszer hangoztatjuk, hogy szívesen látunk e tárgyban minden véleményt, mert felszinen akarjuk tartani a posta ügyét és megbeszélésünkkel eredményt is akarunk elérni.

A szerkesztőség.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Alulírottak, tekintettel az általános drágaságra, mai napon közös elhatározással megállapodtak abban, hogy a háziorvosi s uradalmi orvosi díjazásokat 100 százalékkal felemlik. Ezen határozat a hivatalnoki karra nem vonatkozik.

Tapolcza, 1917. április hó 15.

Dr. Deák Jenő,
Dr. Lóbe Mór,
Dr. Varjas Gábor,
Dr. Klein Gyula.

KÖZSÉGHAZABÓL.

Hirdetmények.

1276. 1917.

Elrendeltetett a katonai felmentések revíziója; e célból felhivatnak az akár meghatározott, akár bizonytalan időre, tehát az összes felmentettek, hogy e hó 25. vagy 26-ik napján, a tanácsteremben, összeírásuk végett jelenjenek meg s hozzák magukkal katonai iratukat, felmentési igazolványukat, a mező- és szőlőgazdák pedig birtokuk területéről új bizonyítványt is tartoznak bemutatni. Összeírás csak e két napon lesz, aki nem jelenik meg, annak azonnali bevonulása iránt intézkedés fog tétetni.

A legutóbb beszállított árpa és zab ára holnap, azaz vasárnap délelőtt fizettetik ki a tanácsteremben.

Horváth Jenő
főjegyző.

Mint rokkantat, a katonaságtól elbocsájtottak és így a

szobafestő iparomat

folytatom és kérem a közönség szíves pártfogását.

CSIKAY FERENC
Tapolcza
Keszthelyi-utca 12.

* E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Furcsa dolog
Soha még így
különbségek,
napjainkban. O
Halál nem tesz
gazdag, az úr
Élet oly retten
szegényt, a gaz
akinek nincs,
és félve nézünk

Igaz, régtől
szegénység éve
felhasználnak a
hogy kikerüljék
hogy erőszakka
cél: a gazdag
munkájukkal e
Most is soka
kezükkel jóléte
szerezhetnek, j
Ő sokan vann
csak keveset
mostanában, ki
szavukkal felé
van.

Asszonyok j
szolják bajuka
hogy talán ma
hoz sorsukba.
voltak és mikro
mit a hatóság
mondatok az v
nak van; míg
lesz vége a há

Meggyőződés
sivított minden
hogy nem egye
Igaz, sokan van
is, kiknek a
özvegyi gond
közül hármat
szos hangot elr
is ily könnyü
nem volna szo

Az éhes emb
a vadember a
mögött ember
akaratot keres
asszonyok sza
ságát hiszik,
akit okoznak,
hogy kevés a li
a van szóba h
azért nem is l

Nem, jó as
Most nem az
a földmives e
gabonát. A v
amit a gazd
szabad volt
nagyon sokan
szomorú is v
lássák, minden
a gazdának kr
fűszerje, cuk
suszternek cip
dent lehet pé
kell egy em
nem. Azt meg
kereskedők, h
nem a városi t

Most kétfél
pénze van, a
krumplija va
sokat találhat
a falun. Ő ne
oda: ja, az u

Talán oko
falunak ezt a
ellen: hogy
nem lesz vé
lett volna.
lett volna.
akik odakinn
tul táborozn
posta az újs
ők is megtud
a krumpli...

HIREK.

Kétféle úr.

Furcsa dolgok történnek mostanában. Soha még így nem élezték ki az osztálykülönbségeket, az ellenséges felfogásokat, mint napjainkban. Ott künn a lövészárkban a Halál nem tesz különbséget a szegény és gazdag, az úr és paraszt között. Itthon az élet oly rettentő akarattal válassza szét a szegényt, a gazdától, azt, akinek van, attól, akinek nincs, hogy kérdezzük: miért?... és felve nézünk a jövő elé.

Igaz, régtől fogva így van már. A szegénység évezredek baj és régtől fogva felhasználják az emberek minden eszközt, hogy kikérüljék. Sokszor volt már úgy, hogy erőszakkal törtek az általános emberi cél: a gazdagság, a jólét felé azok, kik munkájukkal ezt megszerezni nem tudták. Most is sokan vannak, akik dolgos két kezükkel jólétet: jó ebédet és vacsorát nem szerezhetnek, jóllakottságot nem érezhetnek. Ő sokan vannak, kik keserű kenyérből is csak keveset szelhetnek. Sokan vannak mostanában, kik némaságukkal vagy hangos szavukkal felénk kiáltják: ja, az uraknak van.

Asszonyok jártak nálunk, hogy elpanaszolják bajukat, szegénységüket. Remélték, hogy talán majd a nyomtatott betű változást hoz sorsukba. Az asszonyok faluról valók voltak és mikor a keveske lisztől beszéltek, mit a hatóságtól kapnak, minden második mondatuk az volt: ja, kezitsókolom az uraknak van; míg az uraknak van, addig nem lesz vége a háborúnak.

Meggyőződéssel beszéltek. Úgy hangzott, sivitott minden szavuk, mint akik tudják, hogy nem egyedül vannak ezen a véleményen. Igaz, sokan vannak a szegény falusi asszonyok is, kiknek a háboru éves meg örökös özvegyi gondot akasztott a vállára. A sok közül hármat megvigasztalhattam. A panaszos hangot elnémíthattam... ha a gyomrot is ily könnyű volna megnyugtatni, ő akkor nem volna szociális kérdés.

Az éhes ember mindig igazságtalan. Mint a vadember a mennydörgés mögött, balsorsa mögött emberi hatalmat és emberi rosszakaratot keres. Kiereztem a panaszkodó asszonyok szavából, hogy emberek rosszaságát hiszik balsorsuk okozójának. Pedig akit okoznak, a jegyző, nem tehet róla, hogy kevés a liszt. Azután minden gyanujukat a van szóba helyezik; az uraknak van... azért nem is lehet vége a háborúnak.

Nem, jó asszonyok, rosszul beszélnek. Most nem az uraknak van, hanem a falun a földmives embereknek, kik termelik a gabonát. A városi embernek csak az van, amit a gazdától pénzért venni tudott és szabad volt. A faluban vannak sokan, nagyon sokan, akiknek van lisztjük, nagyon szomorú is volna, ha nem volna. Mert lássák, mindenkinek abból van, amit termel: a gazdának krumplicja, gabonája, a boltosnak fűszerje, cukorja, petróleumja, kávéja, a suszternak cipője, a szabónak ruhája. Mindent lehet pénzért kapni annyit, amennyi kell egy embernek, csak gabonát, lisztet nem. Azt meg nem az orvosok, ügyvédek, kereskedők, hivatalnokok termelik, árusítják, nem a városi urak, hanem a falusi gazdák...

Most kétféle úr van: az egyik akinek pénze van, a másik akinek gabonája van, krumplicja van, tehene van. Urakat most sokat találhatnak, hála Isten, maguk között, a falun. Ő nekik úgy-e nem kiáltják azért oda: ja, az uraknak van...?

Talán okosabb lett volna elhallgatni a falunak ezt a jogtalan kifakadását a város ellen: hogy míg az uraknak van, addig nem lesz vége a háborúnak. Talán szebb lett volna... ő mert azokra gondolok, akik odakinn a határokon és a határokon túl táboroznak, kikhez elviszi a tábori posta az újságot, hogy ezeket a dolgokat ők is megtudják. Hogy kevés a liszt, kevés a krumplicja...

Szabad nekik ilyeneket tudni? Nekik, akiknek azt kell hinni, hogy az ország egy aggodalmas és lelkes arc, amely feléjük van fordítva, s azt kell hinniök, hogy itt minden ember a másoknak a kezét fogja hűséggel és bátorítón és azt kell hinniök, hogy az Uristen minden szenvedésért, melyet ők szenvednek és minden halálért, melyet ők halnak, idehaza áldást és jó életet osztogat cserébe.

Nem volna talán jobb, ha csupa szép história, csupa mese volna az újságban, amelyik az ő kezükbe kerül? Hogy arcukat tenyerükbe téve elgondolhatnának az otthonukra, melyről a mese szól és elhinnének mindent, mint a gyermek a képeskönyvből? Úgy érzem nem: emberek ők, kik visszatérnek és számon kérik a mesét.

A kir. tanfelügyelő Tapolczán. Szirmai Miksa vármegyei kir. tanfelügyelő folyó hó 18-án, 19-én és 20-án Tapolczán tartózkodott, mely idő alatt meglátogatta a tapolczai állami polgári fiu- és leányiskolát. Április 18-án délután a polgári leányiskola írásbeli feladatait és rajzait nézte át, 19-én délelőtt pedig ugyanott az előadásokat hallgatta meg, délután a polgári fiúiskola dolgozatait és rajzait tekintette meg, 20-án délelőtt pedig az előadásokat látogatta meg. — Mindkét iskolában a tapasztaltak fölött a legteljesebb megelégedést fejezte ki az intézetek igazgatóinak és tanári tantestületének. Glazer Sándor gondnoksági elnökkel és a két iskola igazgatójával megtekintette a polgári leányiskola elhelyezésére tervbe vett tapolczai vinkelliskola épületét is s azt úgy egészségügyi, mint tanítási szempontból teljesen megfelelőnek találta.

Adóügyi értekezlet. A múlt számunkban már hírt adtunk róla, hogy a Badacsony-vidéki Szőlősgazdák Szövetkezete az új adótörvények megtárgyalására értekezletet hívott egybe. A megbeszélés ma délután 2 órakor lesz a városháza tanácstermében.

Tárcarovatunkban folytatjuk Jani Károly lenecsenémefalusi tanító, a 48. gyalogezred önkéntes káplárának érdekes harctári tudósítását, mely két haten elmaradt.

Községi gyűlés. Tapolcza nagyközség képviselőtestülete folyó hó 15-én tartott gyűlésén Horváth Józsefné tapolczai illetőségét elutasítja, Steiner Róza itthelyi illetőségét elfogadja.

A népkonyhában alkalmazott hadifogoly reggeli és vacsora költségét és óvadékát a község viseli.

Az 1916. évi anyakönyvi díjat 31 koronát, mint eddig is, Horváth Jenő anyakönyvvezetőnek átengedi.

Szollár Gáspár községi pénztáros bejelenti lemondását, amit azonban a község nem fogad el, mert ha a pénztárost nem mentik föl a katonaságtól, akkor lemondása ugyanis tárgytalan. Elhatározza a képviselőtestület, hogy a pálinkafőző kazán használati díjából fogja az időnkint felmerülő javítási költségeket fedezni. A rendőrök és tűzoltók ruháért benyújtott kérelmére elhatározza, hogy a ruhaárak után tájékozást szerez, s azután az előjáróságot bizza meg azok elkészítésével. A temetőőrök sírásói díját kérelmükre fölmenti, még pedig a felnőtt után 12 koronára, gyermek után 10 koronára, a község által eltemetendő szegények sírásói díjára a költségvetésbe 100 koronát vesz fel. Sajnálattal veszi tudomásul a képviselőtestület a zágrabi Üzletvezetőség átiratát a délelőtti vonat beszüntetését, illetőleg annak visszaállítása ügyében beadott kérvény kedvezőtlen elintézését. A Ganz-féle Rt. az 1000 korona bírságdíj elengedését kéri. Minthogy az átirat tévesen állítja elő a helyzetet, az átiratot tárgyalás végett kiadja a villamos bizottságnak. Tudomásul veszi alispánnak rendelkezését, hogy a Ganz Rt.-ot bírói uton kényszerítse kötelessé a Ganz Rt. teljesítésére. A hadisegélyek kifizetéséhez kisegítőül Cséby Árpád mellé fizetéséhez választja. Neményi Géza a Mojzer Endrét választja. Neményi Géza a méz beszerzése ügyében kér az előjáróságtól intézkedést. Mire községbíró előadja,

hogy a mézhiányt a szénhiány idézte elő, szénért pedig már sürgönyileg folyamodott a község a földmívelésügyi miniszteriumhoz.

Községi gyűlés volt tegnap délelőtt 11 órakor is, amelynek első részét Györy János községbíró vezette, melyen Gyallai Mária tapolczai illetőségét elutasítja, Sipőcz Rezső illetőségét pedig elfogadja. A Ganz-féle Villamosági Rt. 1000 korona bírságát, a villamosbizottság indokolt javaslatára, tovább is fenntartja, annak megfizetésére kötelezi, s esetleg a legközelebbi községi fizetésből levonja. Tudomásul veszi Tapolcza nagyközségnek a vármegye által jóváhagyott 1917. évi költségvetésének jóváhagyását. Koncz József ajánlatára három községi rendőrnek és két tűzoltónak nyári ruha készítését határozza. A gyűlés folytatódagos vezetését Csigó Ferenc nemességülési földbirtokos veszi át, mint akit a vármegye Tapolcza nagyközség 1916 évi számadásának felülvizsgálatára elnökül kiküldött. Csigó Ferenc átveszi az elnöklést, üdvözli a jelenvoltagekat és felkéri Horváth Jenő főjegyzőt a számadás ismertetésére. Főjegyző jelenti, hogy a számadást a számvizsgálók tételről tételre átvizsgálták, annak teteit a csatolt okmányokkal összehasonlították, helyesnek találták; a számadást az előírt időig közzemlére kitették, kinyomatták, minden képviselőnek megküldték, ellene semmiféle kifogás nem érkezett. Elnök felhívja a képviselőket, hogy netáni észrevételeiket megtegyék; minthogy azonban senki fel nem szólal, elnök kijelenti, hogy Tapolcza nagyközség 1916. évi számadását a képviselőtestület jóváhagyólag, helyeslőleg elfogadja. Majd Neményi Géza a képviselőtestület nevében köszönetet mond főjegyzőnek, községbírónak, pénztárosnak a mintaszerű, sok fáradságos munkát igényelt számadás elkészítéseért, egyben indítványozza, hogy a képviselőtestület Horváth Jenő főjegyzőnek elismerésre méltó ügybuzgóságáért a múlt gyűlések egyikén tárgyalanná lett 300 korona pótlékot szavazza meg. Minthogy azonban ez ügy e gyűlés tárgyaül föl nem vétetett, azt a jövő gyűlés tárgyaül veszi fel. Végül Györy János községbíró jóleső örömmel mond köszönetet a képviselőtestületnek az elismerésért, viszont köszönetét nyilvánítja az előjáróság nevében a képviselőtestületnek és a számvizsgáló bizottságnak a község ügyei iránt tanúsított érdeklődésükért és fáradozásukért. Csigó Ferenc elnök megköszönve a jelenvoltagek érdeklődését a gyűlést bezárja. Sajnos, hogy a gyűlésen, dacára fontos tárgyának, a képviselők igen kevés számban jelentek meg.

A Tapolczai Villamosági Rt. ma délután 2 órakor tartja a Kaszinóban évi rendes közgyűlését. A részvénytársaság a feladatát befejezte, a mai gyűlése tárgysorozatába felvette a felszámolás bejelentését és így ez lesz az utolsó közgyűlése. Csak hálával tudunk gondolni azokra, kik a város érdekében megcsinálták a részvénytársaságot és ezzel a villanyvilágítást. Büszkeséggel gondolunk a város lakóira, pénzintézetekre, kik tudtak és tudnak áldozni oly célra is, mely ugyan nem hoz jövödelmet, de mely célok a köz érdekét szolgálják.

Közgyűlés. A Tapolczai Jéggyár Részvénytársaság ma délután fél 3 órakor tartja a Kaszinóban az első évi rendes közgyűlését. A múlt nyáron létesült jéggyár alig néhány hetet dolgozhatott és ebbe is rendkívüli módon akadályozta a vilanytelap szűkmarku áramszolgáltatása. Még így is a jégeladásnál 5436 koronát vett be a társaság, mint a mérleg feltünteti. Természetesen majdnem ugyanennyi volt az üzemi költség, mit még nagyobbított a szervezési költség, melyet egészében leírtak az első év jövödelméből. Remélhetőleg az idén, mikor már májusban megkezdheti a társaság az üzemet, szebb eredmény mutatkozik majd, hacsak a vilanytel nem lesz megint baj, mert mint köz tudomásu, nappali áram nincs.

Tízfilléres bevonása. Mint hírlik, a tízfilléresket is bevonják és helyettük vasból készült tíz fillér értékű pénzeket bocsátanak ki.

Felmentettek jelentkezése. Lapunk mai számának hivatalos rovatában olvasható az előjáróság által ez ügyben közzé tett hirdetés. Mégis figyelemeltetjük az érdekelteket, hogy a jelentkezést el ne mulasszák, mert aki azt elmulasztja azonnali bevonulása iránt intézkedik a hatóság. A jelentkezés Tapolczán folyó hó 25-én és 26-án lesz.

Nem lesz korpa. Rendelet jelent meg, mely szerint a kormány fölhatalmazza az országos közlemezési hivatal elnökét, hogy a buza és rozs kiörlésére megállapított arányokat a szükséghez képest megváltoztathassa. A rendelet kibocsátására azért volt szükség, mert Kürthy báró teljesen megakarja szüntetni a korpa kivételét a lisztből. A friss takarmány folytán ugyanis korpára most már nem lesz oly nagy szükség az állatok etetésénél, hanem az csupán a kenyérliszt örlésénél is benn hagyják. — A rendeletnek megfelelőleg a korpaközpont értesítette a Tapolczavidéki Gazdakört is, hogy a korpautalványozást beszünteti, de még uton van a Gazdakörnek 30 métermáza korpája, amelyet vidéki tagjai között fog szétosztani. Sajnos, hogy a késői kikelet miatt a zöld takarmány és legelő is gyenge, úgy, hogy a korpa hiánya legalább rövid időre érezhető lesz az állattartó gazdáknál.

A megyei állandó választmányi gyűlése. A törvényhatósági bizottság f. évi május hó 14-én tartandó rendes közgyűlésén tárgyalandó 1916. évi házi pénztári számadás és a vármegyei összes alapok ugyanazon évi számadásai tárgyában a közgyűlés elé terjesztendő javaslat elkészítése végett az állandó választmány ülése 1917. évi április hó 28-án, a közgyűlésen felveendő egyéb ügyek közgyűlési tárgyalásának előkészítése végett pedig 1917. évi május hó 7-én délelőtt 9 és fél órakor Zalaegerszegen, a vármegyei ház termében fog megtartatni.

Oroszországba, a hadifoglyoknak csak röviden írjunk. A Vörös-Kereszt Egyesület nyomtatékosan figyelmezteti a közönséget, hogy az Oroszországban lévő hadifoglyoknak két hetenkint csak egyszer írjanak, kizárólag levelezőlapon s a közlemény a legszükségesebbre szorítkozzék. Azt tapasztalták ugyanis, hogy Oroszországban kevés a censor, így a hosszabb leveleket megsemmisítik.

Borárverés. A budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam pincéjében 1917. évi április hó 27-én délelőtt 10 órakor borárverés lesz, amelyen a dicsőszentmártoni m. kir. állami közpincéből és több más vidékről beszállított borok kerülnek eladásra. A borok április 24-én vagy az árverés napján megizelhetők. — Tapolczai és vidéki érdeklődőknek vagy a tapolczai vincelleriskola, vagy a nevezett tanfolyam vezetősége készségesen ad bővebb felvilágosítást.

Színészek akartak jönni Tapolczára, de hát a Fehér Vilmos társulata és a RácZ Dezső társulata is pont ugyanakkor akart jönni, miből aztán lett egy kis színész-veszekedés, de nem színész-előadás Tapolczán. Pedig most jól ment volna a színház, mert bizony otthon mindenki szomorkodik és a szomorú otthonból mindenki menekülni szeretne a színházba. Valószínű, rövidesen egyik társulat mégis csak itt lesz, ahogy bennünket értesítenek.

Betörés. Balatonfüredi tudósítónk jelenti: Folyó hó 17-ről 18-ra virradó éjjelen ismeretlen tettesek betörték a balatonfüredi fogszerkezeti szövetkezet üzemhelyiségébe, onnan négyezer korona készpénzt, cognakot s egyéb üzleti árukat vittek el. A jelekből ítélve, a betörést olyan egyének követték el, akik a viszonyokkal teljesen ismerősök. A csendőrség a nyomozást megindította.

Kipusztuló madárfaj. A Kis-Balatonnak egyik legnagyobb nevezetessége, hogy nádasai között még több pompás példány el Európa egyik kiveszőfélben lévő madárfajából, a kócsagból. A balatoni kócsagról a Természetudományi Közlöny legújabb számában Schenk Jakab hírneves természettudós tollából nagyobb tanulmány jelent meg, amely megállapítja, hogy a Kis-Balaton kócsagjai a

változott viszonyok folytán néhány év alatt kipusztulnak s ezzel a nemes állat örökre kímül Európa madárvilágából.

A népkönyha tegnap adta ki huszonhetedik ebédjét szegényei részére, akiknek száma ma már kétszáznál több. A múlt hét folyamán a két fáradhatlan nőgyesületi elnökön kívül, a következő urhölgyek segítettek a népkönyha vezetésében: *hétfőn:* Hiller Pálné, Szabó Józsefné, Fülöp Mariska, Zalai Rózsika, Hoffmann Ella; *kedden:* Frisch Lászlóné, Károly Lajosné, Marton Kata, Ács Irma, Lessner Gréti, Marton Lala, Faragó Aranka, László Ilonka, Anda Juliska; *szerdán:* Guth Imréné, Hirsch Piroska, Steiner Margit, Malcia Steinhauer; *csütörtökön:* Braunsteinné, Adler Gizella, Sabestyén Margit, Széll Ilona; *pénteken:* Grósz Dezsőné, Zyzda Mariska, Löwy Piroska, Dr. Ruff Jenőné; *szombaton:* Biró Ignáczné, Schwarcz Vilma, Hirsch Piroska.

A népkönyha javára adományoztak: dr. *Daranyi Ignác* kerületünk országgy. képviselője 200 koronát; *Blum Sámuelné* Lesenczetomajról 10 koronát; *Löwyne* Kiskomáromból 10 koronát; *Weisz Sándor* főhadnagy 10 koronát; *Takács Jenőné* és id. *Lessner Mórné* zöldséget; *Rechnitzer Rezsőné* pedig havonta 5 koronát ajánlott fel.

Országszerte maximálták a tej árát. A kormány a tehéntej árát országosan maximálta. A tej árak különbözők. Más a falvakban, más a városokban, más a fővárosban. Ezenkívül a tej árát az is befolyásolja, hogy közvetve vagy közvetlenül jut a fogyasztóhoz. Tapolczán az árak a következők: Ha a termelő a tejet tejkereskedőnek vagy földolgozótelepnek adja el, akkor literje 50 fillér. Ha a termelő közvetlenül a fogyasztónak adja el házhoz szállítva, literje 54 fillér. Ha tejkereskedő, földolgozótelep vagy tejjelgyűjtő állomás adja el a fogyasztónak, akkor literje 56 fillér. Most már csak az a fontos, hogy a hatóságok szigorúan utána is nézzenek, hogy a közvetítők ki ne játszassák a törvényt.

Magánlakások nyáron nem kapnak petroleumot. A kereskedelmi miniszter rendeletben arról értesítette a vidéki hatóságokat, hogy a csökkent petroleumkészletek miatt áprilisban a december hónap folyamán kitűlt petroleummenyiségnek csak 30 százalékat fogja kiutalni, mivel a tapasztalat azt mutatja, hogy az áprilisi fogyasztás csak egyharmada a december havi fogyasztásnak. A leirat még arról is szól, hogy miután a petroleumkészletet telire is biztosítani kell, május 1-től kezdve csak a mezőgazdasági és ipari üzemeknek s a közvilágításra szükséges petroleumot fogja kiutalni. Ezért figyelmeztessék a hatóságok a lakosságot arra, hogy május 1-től augusztus 31-ig petroleumot előreláthatólag nem lehet beszerezni.

Felemlik a betegpénztári segélyt. A háborús drágaság már régen arra kényszerítette a munkaadót, hogy fizetésemelést, illetve drágasági pótlékot adjanak alkalmazottaiknak. Az alkalmazottak minden járandósága nagyobb lett, egyedül a betegség esetére járó táppénz maradt változatlan. Ez a békeidőben is kevés volt, hiszen mikor az alkalmazott táppénzt kapott, nem járt neki fizetés. A 2400 korona fizetésű tisztviselő vagy a 8 koronás napibérű munkás ma is 3 korona 75 fillért kap egy napra, amiből természetesen a mai viszonyok közepette nem tud megélni. Éppen ezért az Országos Betegpénztár akciót indított a főlemelés érdekében. Husz százalékos táppénzemelést terveznek és az így megnövekedő kiadásokat a betegpénztári díjak százalékának emelése és a tagsági kötelezettség kiterjesztése útján akarják fedezni.

Május 15-ig el kell szállítani az elrekvirált terményeket. Amilyen fontos nemzeti érdek követelték a rekvirálásokat, ép oly fontos, hogy a rekvirált termények haladéktalanul beszovaltassanak. Ennek érdekében intézkedik a földmivelésügyi miniszter távirati rendelete, amelyet tegnap Zalaegerszegen intézett.

Adakozzunk a Népkönyháknak!

Hirdetmény.

Özv. Gróf Gyuláné tapolczai lakos megbízása folytán és képviseletében közhírré teszem, hogy a Kovács Pálfi Gábor szőlőbirtokos köveskálai lakos által megvett, de vevő által át nem vett 20.000 darab sima portális szőlővesszőt a Ker. Törv. 347 §-a értelmében 1917. év április hó 23-án délután 5 órakor dr. Roth Aurél tapolczai királyi közjegyző köbenjöttével megbízomnak Tapolczán a Szentháromság téren levő házában nyilvános árverésen eladom.

A 20.000 darab szőlővessző egy tételben lesz 300 korona kikiállítási ár mellett a legtöbbet ígérőnek eladva.

A venni szándékozókot oly figyelmeztetéssel hívom meg, hogy a vételárat a vételkor azonnal tartoznak kifizetni és a megvett szőlővesszőt 3 nap alatt kötelesek elszállítani. Vevő viseli a vételi illeteket is.

Tapolcza, 1917. április hó 16-án.

dr. Vágó Jenő
ügyvéd.

A tapolczai kir. járásbíróóság.

Idéző hirdetmény.

A tapolczai kir. járásbíróóság közhírré teszi, hogy Pető Istvánné sz. Zambó Katalin alsódörgicsei lakos felperesnek Eösy Eszter férj. Mészáros Aurélné révfülöpi lakos mint néhai Ujváry Péter ismert örököse ellen s a netán létező ismeretlen örököse elleni 120 korona erejéig bekeblezett zálogjog törlése iránt indított perében a per felvetelére és érdemleges tárgyalására határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1917. évi május 16. napján délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségében (Fő utca 7. házszám I. emelet 2. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig az ismeretlen alperesek részére, akik ismeretlen helyen tartózkodnak ügygondnokul Dr. Zalai Simon ügyvédet (akik Tapolczán) nevezte ki.

A bíróság felhívja az alpereseket, hogy fent megjelölt határnapon és órában személyesen vagy képviseletre jogosult és igazolt meghatalmazott által jelenjenek meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyettük eljárni.

Tapolcza, 1917. április 15.

Tsappen sk. kir. jbiró.

A kiadmány hitelűl

Gróf irodatiszt.

Elveszett fehérfeles barna vadász kutya.

Megtalálójára illő jutalomba részesül.

Dr. Takács Jenőné.

Tengeri örlést, csirátlanítva, eszközöl Zsohár József Tapolcza.

Özv. HOSOFF ISTVANNÉ szabad
kézből hajlandó

Török János utca 4. számú házát eladni.

Bővebbet MAYER Istvánnál Tapolca,
a mészgyár mellett.

.. Nyomatott ..
LÖWY B. könyvnyomdájában,
.. Tapolcza. ..

T

Előfizetési ár: Eg
negyedév

Országos nép

Városunkban a jövő héten 2-án és 3-án a tása céljából, a állatszámllást mal nemcsak a össze, hanem sertés és juh buzával, rozss bevetett terület

A polgári né helyén, az 191 állapot szerint.

Az összeírás lapok után a népességnek, k közási csoport zésével.

Az állatléts donosok szerin összeírásnál h írják.

Az említett lapokba ugyan évi május 5- területeket is.

A vetésterül kint történik, határában levő letre vonatkozó említettük a b és zabbal bev

A rendeletb

Beszélgettet egy oldalfülkébe tómpán hangz szavakkal besz megérttem. A között a ro megint May K Épen úgy, min teküdtem most hogy kihallgass jó May Károly, az iskolában é háboruban. Eb valószínűtlenség hihetlenség m elkényeztetett, bujnák a fölk keresztül ott a álló őrzáratok visszatérnek e nyájnak főkol Katonák, akik sok, kereskedők álarcájában, cs felfegyverkezve állatokkal harc barbárság, mo romantika egyr kodnak ebben Milyen kár, az evésről bes után és én